

Kasvavad pinged Burundis

Euroopa Parlamendi 22. mai 2008. aasta resolutsioon kasvavate pingete kohta Burundis

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Burundi kohta;
 - võttes arvesse 7. septembril 2006. aastal Burundi valitsuse ja Rahvuslike Vabastusjõudude vahel alla kirjutatud Dar es Salaami üldist relvarahukokkulepet;
 - võttes arvesse 22.-23. veebruaril 2008. aastal Kaplinnas vastu võetud tegevuskava ("tegevuskava");
 - võttes arvesse eesistuja 23. aprilli 2008. aasta deklaratsiooni Euroopa Liidu nimel rünnakute kohta Bujumburas;
 - võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu esimehe 24. aprilli 2008. aasta avaldust olukorra kohta Burundis;
 - võttes arvesse ÜRO peasekretäri aruandeid ÜRO integreeritud esinduse kohta Burundis;
 - võttes arvesse inimõigusteorganisatsiooni Human Rights Watch 2008. aasta aprilli aruannet "Igal hommikul peksavad nad mind: politseivägivald Burundis";
 - võttes arvesse kodukorra artikli 115 lõiget 5,
- A. arvestades, et 17. aprillil 2008. aastal leidsid Burundis uuesti aset kokkupõrked valitsusvägede ja mässuliste Rahvuslike Vabastusjõudude vahel, sundides tuhandeid tsiviilelanikke kodudest põgenema ja põhjustades 50 mässulise võitleja surma;
- B. arvestades, et 14 aastat Burundis kestnud kodusõda pole viinud püsiva rahuni ning konflikt on toonud kaasa üliraske humanitaar- ja sotsiaalmajandusliku olukorra, mis seab ohtu kogu regiooni stabiilsuse;
- C. arvestades, et viimase kahe aasta jooksul tehtud rahvusvahelise üldsuse jõupingutused, sealhulgas Burundi piirkondlik rahualgatus, pole viinud rahulepingu sõlmimiseni Burundi valitsuse ja Rahvuslike Vabastusjõudude vahel;
- D. arvestades, et läbirääkimised Burundi valitsuse ja Rahvuslike Vabastusjõudude vahel katkesid 2007. aasta juulis, kui Rahvuslikud Vabastusjõud loobusid osalemast ühises järelevalve- ja kontrollimehhanismis, mis oli loodud selleks, et hinnata üldise relvarahukokkuleppe rakendamist;
- E. arvestades, et paljud peavad püsiva stabiilsuse saavutamise teel Burundis viimaseks tõkkeks just Rahvuslike Vabastusjõudude jätkuvat vastuhakku ning nende relvitustamiseks on vaja poliitilist lahendust;

- F. arvestades, et 2008. aasta mai alguses innustasid Tansaania ja Uganda välisministrid, kes kohtusid Burundi piirkondliku rahualgatuse raames, Rahvuslike Vabastusjõudude ja muid olulisemaid mässuliste liidreid lahkuma Tanzaniast, kus on nende baasid, ja sõitma Burundisse rahukõnelustega liitumiseks;
- G. arvestades, et 2007. aasta augustis toimusid rünnakud selliste poliitikategelaste kodudesse, kes polnud Burundi presidendi Pierre Nkurunziza toetajad või olid tema endised toetajad;
- H. arvestades, et 46 Burundi parlamendi liiget, kes kartsid oma julgeoleku pärast, kirjutasid ÜRO peasekretärile kirja, et paluda ÜRO kaitset;
- I. arvestades, et Euroopa Liit valis Burundi üheks riigiks, kus katsetada prioriteetide tegevuskava rakendamist, mille abil kiirendada ja tõhustada abi andmist ohustatud arenguriikidele;
- J. arvestades, et väidetavalt on rohkem kui 700 perekonda (ligikaudu 3500 inimest) võimude hoole all, oodates toidu- ja muud erakorralist abi;
- K. arvestades, et hiljuti toimunud lahingutegevus on osa pikemast kokkupõrgete jadast, mille tagajärjel on kodu maha jätnud veel palju rohkem perekondi (35 000 inimest), viies riigi sees ümberasunud inimeste koguarvu üle 100 000; arvestades, et Tansaania soovib saata Burundi põgenikud tagasi Burundisse, samas kui Burundil tuleb jätkuvalt vastu võtta tuhandeid Rwanda ja Kongo põgenikke;
- L. arvestades, et Burundi julgeolekujõud on väidetavalt pidanud ebaseaduslikult kinni üle 200 inimese, keda süüdistatakse Rahvuslike Vabastusjõudude mässuliste toetamises;
- M. arvestades, et 2. mail 2008 teatas Burundi valitsus, et väidetavalt Rahvuslike Vabastusjõudude poolt vallandatud äkkrünnaku käigus hukkus neli mässuliste võitlejat ja üks Burundi sõdur;
- N. arvestades, et karistamatuse õhkkond Burundis on loonud olukorra, kus sagedaseks on muutunud piinamised ning ebaseaduslikud vahistamised politsei ja julgeolekujõudude poolt;
- O. arvestades, et Burundi riiklikud politseijõud, mis loodi üleminekuvalitsuse poolt 2004. aastal, ei ole hea ettevalmistusega ning koosnevad endistest mässulistest, sõduritest ja politseiohvitseridest;
- P. arvestades, et UNICEFi kaasabil demobiliseeriti Burundis ajavahemikus 2004–2006 üle 3000 lapssõduri; arvestades, et lapsed põgenesid hiljuti demobiliseerimiskeskusest ja hakkasid märatsema ning üle 500 lapse on ikka veel Rahvuslike Vabastusjõudude käes;
- Q. arvestades, et Burundi on Uganda ja Etioopia kõrval kolmas riik, kes on andnud oma panuse Aafrika Liidu rahuvalvemissiooni Somaalias, mis asub Muqdishos (AMISOM), saates Burundi haprale julgeolekuolukorrale vaatamata sinna 800 sõdurit,

1. avaldab sügavat muret Burundis hiljuti riiklike kaitsejõudude ja Rahvuslike Vabastusjõudude vahel toimunud sõjaliste kokkupõrgete üle, mille tagajärjel hukkus süütuid inimesi;
2. kutsub kõiki osapooli üles pidama kinni üldisest relvarahukokkuleppest, jätkama läbirääkimisi ning alustama kiiremas korras relvarahu järel loodud ühise järelevalve- ja kontrollimehhanismi rakendamist;
3. nõuab tungivalt, et Rahvuslikud Vabastusjõud ja selle liider Agathon Rwasa osaleksid konstruktiivselt rahuprotsessis;
4. kutsub Burundi naaberriike üles tagama, et mässulised ei looks oma baase nende territooriumile, ning tervitab Tansaania valitsuse otsust lõpetada Rahvuslikele Vabastusjõududele varjupaiga pakkumine;
5. kutsub komisjoni üles töötama välja meetmeid, mille abil hõlbustada pärast rahulepingu allkirjastamist endiste Rahvuslike Vabastusjõudude võitlejate lõimimist ühiskonda;
6. kutsub komisjoni üles kiirendama humanitaarabi andmist, sealhulgas põgenikele ja riigi sees ümberasunud inimestele, ning vähendama abi andmist ainult siis, kui on võimalik asendada see tõhusate arengumeetmetega nii, et üleminek humanitaarabi andmiselt arengupoliitika rakendamisele oleks sujuv;
7. kutsub abiandjaid üles oma kohustusi järgima ning parandama abi koordineerimist toetuse andmise esimestes etappides, et suurendada selle tõhusust;
8. kutsub komisjoni üles tegema ettepanekut suurendada kiiremas korras ja märgatavalt rahalisi vahendeid, mida Euroopa Liit Burundile eraldab, eelkõige kümnenda Euroopa Arengufondi vahekokkuvõtte raames;
9. kutsub komisjoni üles Burundi haprust arvesse võttes ja vajaliku tegevuskava raames toetama eelisjärjekorras;
 - parema valitsemistava ja demokraatliku riigihalduse programme;
 - tervishoiupoliitikat, sealhulgas eelkõige tervisekesksuste loomist ja haiglate võrgustiku olulist uuendamist;
 - Burundi valitsuse otsust tagada tasuta algharidus;
 - jätkuvaid jõupingutusi Burundi infrastruktuuri uuendamiseks;
10. nõuab olukorra kiireloomulisust arvestades rõhu asetamist konkreetsetele meetmetele, mille tulemus on Burundi rahva jaoks nähtav;
11. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles suurendama oma kohalolekut Burundis;
12. kutsub komisjoni üles edendama ELi valitsusväliste organisatsioonide ja kohalike ametivõimude tegevust Burundi kohalike ametivõimude ja kodanikuühiskonna toetamisel;

13. kinnitab oma toetust Lõuna-Aafrika Vabariigi vahendusmissioonile ning regionaalsetele algatustele ning on jätkuvalt valmis osalema poliitilise suuniste kujundajana aktiivselt eespool nimetatud tegevuskava rakendamise teel olevate takistuste kõrvaldamisel ning aitama kaasa kõigile jõupingutustele taaslustada läbirääkimisi ja tugevdada rahu Burundis; toetab ÜRO rahu tugevdamise komisjoni vahendustegevust;
14. võtab teadmiseks, et pärast üldvalimisi kehtestatud uut põhiseadust on stabiilsus Burundis suurenenud, kuid nõuab rahu ja leppimise komitee moodustamist, mis aitaks taastada usalduse õhkkonda ja stabiilsust erinevate huvidega osapoolte hulgas, ning kutsub liikmesriikide valitsusi üles toetama sellist algatust rahaliselt ja logistiliselt;
15. kutsub Burundi valitsust üles võtma kiiremas korras meetmeid, et tagada õigusriigi põhimõtte austamine, kaotada karistamatuse õhkkond, viia õigusrikkumiste toimepanijad kohtu ette ja parandada politseijõudude ettevalmistust;
16. tervitab 232 lapse hiljutist vabastamist, mis sai võimalikuks muu hulgas Burundi valitsuse, kodanikuühiskonna ja ÜRO agentuuride poolt Rahvuslike Vabastusjõudude dissidentliku rühmaga kaheksa kuu vältel peetud läbirääkimiste tulemusel;
17. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, AKV-ELi parlamentaarse ühisassamblee kaasesimeestele, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, ÜRO Julgeolekunõukogule, Aafrika Liidule ning Suurte järvede piirkonna riikide ja Lõuna-Aafrika Vabariigi valitsustele ja parlamentidele.